

Honlap, weblap, webhely: terminusok útvesztőjében

Az internet számos új terminust hozott a magyar informatikai szaknyelvbe, komoly fejtörést okozva nyelvészeknek és számítástechnikusoknak egyaránt. Találunk példát olyan esetre, amikor az angol elnevezés kiejtés szerinti írásmóddal ugyan, de átkerült a magyar nyelvhasználatba (pl. *fájl, bájtt* stb.) A *homepage* terminus hazai története viszont magyarítási törekvésekkel kezdődött: az informatikusok és az internet első magyar felhasználói mindenképpen szerették volna egy magyar megfelelővel helyettesíteni. Néhány év alatt kezdeményezéseik eredményeként a *honlap* elnevezés terjedt el. Ez a néhány év azonban elég volt ahhoz, hogy némi zavart okozzon a nyelvhasználatban. A *homepage* fogalmi jegyei ugyanis nem teljesen azonosak a *honlap* terminus fogalmi jegyeivel. Az angol *website* és *webpage* terminusokat is bevonva a vizsgálatba ez a dolgozat azzal a céllal íródott, hogy egyrészt kiderítse, milyen változások állnak a *honlap* terminus kialakulásának és meghonosodásának a hátterében, másrészt érzékeltesse az angol (*website, webpage, homepage*) és a magyar terminusok (*webhely, weboldal, honlap*) fogalmi viszonyainak rendezetlenségét.

1. A *homepage*, *webpage*, *website* terminusok fogalma és egymáshoz való viszonya

A *homepage* az angol nyelvű Wikipedia meghatározása szerint két fogalmat takar. Egyrészt utal arra a webcímrre (URL) vagy helyi fájlra, amely automatikusan letöltődik, ha valaki csatlakozik az internethez (vagy böngészés közben rákattint a kis házzal jelölt ikonra a felső menüben), másrészt egy adott csoport, cég, szervezet vagy személy webhelyének a nyitóoldalát is jelentheti:

The **homepage** (often written as **home page**) or **main page** is the URL or local file that automatically loads when a web browser starts and when the browser's 'home' button is pressed. The term is also used to refer to the front page, webserver directory index, or main web page of a website of a group, company, organization, or individual. In some countries, such as Germany, Japan, and Korea, the term 'homepage' commonly refers to a complete website (of a company or other organization) rather than to a single web page.

A definícióban megjegyzésként szerepel, hogy bizonyos országokban (pl. Németország, Japán, Korea) ez a terminus rendszerint cégek vagy egyéb szervezetek teljes webhelyét jelenti, nem csupán egyetlen internetes oldalt.

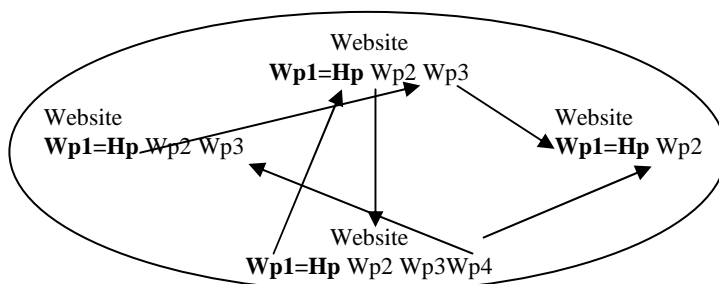
A *webpage* és a *website* által jelölt fogalmak rész-egész viszonyban állnak egymással:

A website (alternatively, web site or Web site) is a collection of Web pages, images, videos or other digital assets that is hosted on one or several Web server(s), usually accessible via the Internet, cell phone or LAN.

A Web page is a document, typically written in HTML, that is almost always accessible via http, a protocol that transfers information from the Web server to display in the user's Web browser.

All publicly accessible websites are seen collectively as constituting the 'World Wide Web'.

A meghatározás szerint tehát a világháló a nyilvánosan elérhető *website*-ok összessége, amelyeket többek között *webpage*-ek építenek fel. A *webpage* egy olyan HTML nyelven íródott dokumentum, amely a http információátviteli protokoll segítségével szinte mindig elérhető a világhálón. Az 1. ábra szemlélteti a három fogalom egymáshoz való viszonyát.

1. ábra. *Homepage*, *website*, *webpage* a világhálón

Az ábrán az ellipszis szimbolizálja a webet, amelyet egymáshoz kapcsolódó *website*-ok alkotnak. A *website* pedig *webpage*-ekből (Wp1, Wp2 stb.) áll, ezek közül a kezdőlap a *homepage* (Hp).

2. A homepage fordítására tett kísérletek és eredményeik

A 90-es évek közepén az internet magyarországi terjedésével párhuzamosan felmerült az igény, hogy magyar megfelelőket találjanak a világháló angol nyelvű terminusainak. Ezek közül is heves érdeklődés kísérte a *homepage* lefordításának lehetőségeit, az eseményeket Nagy Rózsa 1997-ben írt szakdolgozata alapján foglalom össze (Nagy 1997). A *Hungarian Home Page*,¹ az első magyar internetes szolgáltatás volt akkoriban az egyik leglátogatottabb magyar honlap. Üzemeltetői fontosnak tartották, hogy a saját webhelyük nevében is szereplő *homepage* helyére magyar elnevezés kerüljön, tudatában annak, hogy döntésük befolyásolja majd a köznyelvben elterjedő változatot. 1995 februárjában egy levelezési listán elektronikus közvélemény-kutatást, majd szavazást hirdettek. Nem kevesebb, mint 36 különböző fordítási javaslat² érkezett, amelyekre az interneten lehetett voksolni úgy, hogy sorrendi helyezéseket kellett a kifejezések mellé írni. Az *ottlap* és a *honlap* elnevezéseket internetes források szerint Kovács László alkotta, aki javaslatként küldte el őket erre a szavazásra. Szerinte azért tekinthetők jó megoldásnak, mert (1) rövidek, (2) értelmük vagy hangzásuk utal az eredeti értelmére/hangzására, (3) magyarnak érezzük, a magyar helyesírásnak megfelelően tudjuk ragozni őket, (4) tömörek, frappánsak (Kovács 1995). A kettő közül Kovács meglátása szerint az *ottlap* a megfelelőbb, mivel „frappánsan kifejezi a WWW inherens tulajdonságát, nevezetesen a világméretű elosztottságot”, vagyis „a lap nem itt, hanem ott van”, továbbá „egy kicsit elrugaszkodottabb, és mint ilyen jobban mellbevágó, mint a klasszikus honlap” (Kovács 1995). Az eredmény a következő lett: 1. címlap, 2. *ottlap*, 3. nyitókép, 4. *honlap*.³

A szavazás győztese azonban nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, sokan nem használták a hosszú magánhangzó okozta nehézségekre hivatkozva. A *Hungarian Home Page* is inkább a második helyezett *ottlapot* preferálta, hamarosan már *Magyar Ottlap* néven szerepelt a világhálón. Sokan azonban nem voltak megelégedve ezzel a döntéssel, a levelezési listán 1995 októberében heves vita kezdődött a választásról. Voltak, akik szívesebben láttak volna más elnevezéseket az *ottlap* helyett, mások pedig arról cseréltek eszmét, hogy egy szűk közösségnek jogában áll-e terminológiai döntéseit rákényszeríteni a többi felhasználóra. Abban sem értettek egyet, hogy szükséges-e egyáltalán a magyarítás, illetve hogy kinek lenne ez a feladata: a számítástechnikusoknak vagy a nyelvészeknek. A vita lezárásaként másfél évvel később a *Magyar Ottlap* új néven, *Magyar Honlap*ként jelentkezett. Az üzemeltetők nevében Máray Tamás így köszöntötte 1997 januárjában a honlapra látogatókat:⁴

Kedves Olvasó!

Ha nem először jársz a Hungarian Home Page magyar nyelvű WWW oldalain akkor most talán meglepődsz azon, hogy immár más címmel jelentkezünk. A korábban használt *ottlap* szót honlapra cseréltük. [...]

¹ A „Magyar Honlap” (www.fsz.bme.hu/hungary) Magyarország legelső WWW-szolgáltatása az interneten. 1994 februárjában keletkezett a Budapesti Műszaki Egyetem Folyamat szabályozási Tanszékén. Azzal a céllal hozták létre, hogy egy helyen gyűjtse össze a magyar internetes szolgáltatásokra mutató hivatkozásokat, és ugródeszkeként segítse a navigálást a hálózaton.

² Az érdekesség kedvéért a 36 javaslat: homepage, hompédzs, nyitóoldal, nyitólap, nyitókép, nyitójegyzék, kezdőoldal, kezdőlap, kezdőkép, kezdőjegyzék, bevezetőoldal, bevezetőlap, bevezetőkép, bevezetőjegyzék, belépőoldal, belépőlap, belépőkép, belépőjegyzék, saját oldal, borító, borítólap, borító oldal, házioltár, címlap, címloldal, fedőlap, főcím, étlap, címkép, vezérololdal, bázisoldal, alaplap, törzslap, indulap, *ottlap*, honlap.

³ Nagy Rózsa, matematika-technika szakos szegedi főiskolás 1997-ben írt szakdolgozatában felülbírált a BME által kihozott végeredményt, amely csak a javaslatokra szavazatként leadott első helyeket vette figyelembe. Szerinte az értékelés során a második, harmadik stb. helyezésekkel súlyozva kellett volna a számításokat elvégezni. Nála az eredmény a következő: 1. címlap, 2. honlap, 3. nyitólap, 4. *ottlap*, borítólap, indulap (Nagy 1997).

⁴ <http://www.fsz.bme.hu/hungary/honlap.html>

Az új kifejezés használatba vétele óta eltelt 2 év alatt kiderült azonban hogy az *ottlap* szó mégsem a legmegfelelőbb választás. Noha a szó közismertté vált és sok helyen elkezdtek használni – többek között a nyomtatott sajtóban is – mégsem tudott kellőképpen meghonosodni a magyar nyelvben. Nagyon sok észrevételt kaptunk szóban és írásban a Magyar Ottlapp használótól, itthonról és a világ minden tájáról egyaránt. Örömmel tapasztaltuk hogy a magyar ajkú internethasználók mennyire fontosnak tartják ezt a kérdést. A legtöbb véleményben kifogásolták az elnevezést, általában arra hivatkozva hogy nem szép, illetve a magyar nyelvhez nem illeszkedik jól. Sajnos igazán jó alternatívát senki sem ajánlott az *ottlap* helyett, bár egyre többen tartják elfogadhatónak a honlap elnevezést. [...]

A honlap szó szintén 1995 elején, az *ottlappal* együtt született a mi kezdeményezésünkre, és azóta terjed az internethasználók között. A fentieket átgondolva úgy döntöttünk, hogy a Magyar Otlap címet két év után Magyar Honlapra módosítjuk.

Adjunk most a honlapnak egy esélyt...

Bízunk abban, hogy ez sehol nem fog tévedést, félreértést okozni. Célunk továbbra is az hogy mindent megtegyünk annak érdekében, hogy e nagyszerű eszköz, a WWW Magyarországon is széles körben tért hódítson. És mellékesen könnyű legyen róla magyarul is beszélni...

Máray Tamás

1997. január 10.

A végső győztes tehát a *honlap* lett. A nyelvújítási folyamat kapcsán érdemes néhány dolgot megjegyezni. Az első észrevételem az, hogy rendkívül demokratikusan igyekeztek megoldani a problémát a *Hungarian Home Page* üzemeltetői: a kérésükre beérkezett javaslatokat szavazásra bocsátották. A végeredmény mégsem lett azonos a későbbiekben meghonosodott változattal, mert a nyelvhasználók közössége nem tudta befogadni sem a *címlapot*, sem az *ottlapot*. A terminusok kialakulásához ugyanis szükséges a nyelvi közösség befogadó megerősítése is (Szöllősy 2006: 160). Másodsorban a *homepage* fordításának központi problémája a nyelvi jel (jelölő) magyar szóval történő helyettesítése volt. Az angol terminus többértelmű, de ez fel sem merült a közvélemény-kutatás, illetve a szavazás során. A magyarosítás célja kizárólag egy olyan szóalak megtalálása volt, amely helyettesíti az angol kifejezést a magyar internetes oldalakon. A *homepage*-et nem akarták megtartani, hiszen kiejtése és írásmódja alapján nem igazán illeszthető a magyar nyelvbe. A Kovács László által kreált *ottlap* és *honlap* olyan érvek mentén született, amelyek közül néhány rokon vonásokat mutat Klár–Kovalszky 1955-ös, műszók és műkifejezések alkotásainak alapelveivel (pl. magyarosság, tömörség, szemléletesség) (Klár–Kovalszky 1955, idézi Fóris 2005: 18–20). A jelölt fogalom tartalma viszont háttérbe szorult a nyelvújítási törekvés kapcsán, és talán ennek köszönhető, hogy bizonytalanság alakult ki a hazai szaknyelvi és köznyelvi nyelvhasználatban a *honlap*, *weblap*, *webhely* terminusokat illetően, ezt a kétnyelvű és az egynyelvű értelmező szótárak is tükrözik. Nem az idegen hangzás sérti valójában egy terminus helyességét, hanem az, „ha a jelölt fogalom tartalma, meghatározó jegyei nem ismertek” (Fóris 2005: 19).

Nyelvészek is felfigyeltek a jelenségre. Tölgyesi János így írt erről 1999-ben: „A home = otthon megfeleltetésből honlap vagy *ottlap* elnevezések keletkeztek, de ma már terjedőben van a kevésbé újszerű szóalkotást tükröző kezdőlap vagy *weblap* elnevezés is” (Tölgyesi 1999: 152). Bódi Zoltán *A világháló nyelve* című könyvében kitér erre a problémára: „A szaknyelvben – és így a szakmai köznyelvben is – némi zavar tapasztalható a *honlap*, a *weboldal* és a *webhely* kifejezések használatában. Az internetes dokumentumok (.html oldalak) a *weboldalak* vagy *weblapok*, ezek közül a nyitóoldal, címloldal a *honlap*, az azonos témájú, egy szerkezetbe kapcsolódó *weboldalak* a *honlappal* együtt alkotják a *webhelyeket*. Azonban a szakmai nyelvhasználatban is a *webhely* szinonimájaként szokták használni a *honlap* kifejezést” (Bódi 2004: 20). Bódi tehát itt arra utal, hogy a *honlap* jelentésváltozáson ment keresztül: nem a kezdőlapot, hanem a webhely egészét jelenti.

3. A *homepage*, *website*, *webpage* kétnyelvű szótárakban

Ha fellapozunk néhány angol–magyar szaknyelvi és köznyelvi szótárt, bizonytalanságot tapasztalunk az angol terminusok fordítását illetően. Az 1. számú táblázat foglalja össze az általam megvizsgált nyomtatott és a világhálón elérhető szótárakban megadott magyar megfelelőket, valamint a definíciókban szereplő fogalmi jegyeket a *homepage* címszó esetében. A vizsgált szótárak (lásd még Források):

Nyomtatott szaknyelvi szótárak:

1. Angol–magyar informatikai értelmező szótár (2004)
2. Angol–magyar informatikai szótár (2006)
3. Sales&Marketing Szakszótár (2004)

Internetről letölthető szótárak:

1. Informatikai értelmező szótár
2. Hálózati kislexikon
3. Internet értelmező szótár

Nyomtatott köznyelvi szótár

Angol–Magyar Nagyszótár (1998)

1. táblázat. A *homepage* mint címszó és fogalmi jegyei kétnyelvű szótárakban

	Nyomtatott szaknyelvi szótárak			Interneten elérhető szaknyelvi szótárak			Köznyelvi szótár
	A–M inform. ért.	A–M inform.	Sales-Marketing	Inform. Ért. szótár	Hálózati kislexikon	Internet ért. kis-szótár	
Magyar elnevezés	kezdőlap, nyitóold, honlap	bemutató webold, honlap	kezdőold	honlap , címlap, ottlap (?), címoldal (?)	honlap , hálózati, szűrőlap, ottlap, otthonlap	honlap , nyitólap, címoldal	címlap, honlap , címoldal
Website része	X		X	X		X	
Kezdőlap/Főold	X		X	X		–	
Tartalomjegyzék	–		–	X		–	
Bemutató	–		–	X		–	
HTML	X		–	–		–	
Teljes website is lehet	X (kiseb cégek, magánszemélyek)		–	–		–	

Felső menü ikonja ⁵	–		–	–		–	
--------------------------------	---	--	---	---	--	---	--

A nyomtatásban megjelent két informatikai szótárban megadott magyar elnevezések azonos eleme a *honlap*, de egyik esetben sem került az első helyre. Az egyik szótárban a *kezdőlap* és a *nyitóoldal* előzik meg, a másikban a *bemutató weboldal* kifejezés. Az Angol–magyar informatikai értelmező szótárban a fogalmi jegyek alapján a *homepage* lehet egyrészt egy webhely nyitóoldala, de akár jelentheti magát a teljes webhelyet is (kisebb cégek vagy magánszemélyek esetén). Mivel a szótár nem különíti el a három megadott magyar változatot annak megfelelően, hogy csak egy webhely első oldalára, avagy a teljes webhelyre vonatkoznak-e, tulajdonképpen a *kezdőlap* és a *nyitóoldal* is jelentheti egy kisebb vállalkozás teljes *website*-jét, a *honlap* pedig egy internetes cím begépelésekor elsőként letöltendő weblap is lehet. Az Angol–magyar informatikai szótárban szereplő *bemutató weboldal* tulajdonképpen szintén az egyoldalas jelentést rejti.

A vizsgált marketinges⁶ értelmező szakszótárban a *homepage* csak mint *kezdőoldal* szerepel, a fogalmi jegyek alapján is kizárólag valamilyen webhelynek a megnyitásaként bejelentkező oldalaként értelmezhető.

Az internetről letölthető szaknyelvi szótárak számos magyar elnevezést adnak meg a *homepage* terminusra. A bizonytalanságot fokozza, hogy egyik-másik mellé még kérdőjelet is raktak a szerkesztők, mintha maguk sem lennének biztosak a dolgukban. Mindegyik forrás első helyre sorolja a *honlapot*, de nem különíti el a fogalmi jegyek tekintetében a többi változattól. Így alakulhat ki az a furcsa helyzet az internetes szótárak fellapozását követően, hogy a gyanútlan érdeklődő egymás szinonimáinak feltételezi a *honlap*, *nyitólap*, *címdoldal*, *címlap*, *ottlap*, *hálózsem*, *szőrflap* és *otthonlap* elnevezéseket, és valamennyit alkalmasnak tartja a *homepage* terminus fordítására. Ennek viszont ellentmond a gyakorlat. Többségük nem honosodott meg a magyar nyelvhasználatban, elég csak begépelni őket a Google-keresőbe ahhoz, hogy lássuk: csak elvétve és bizonyos szűk szakmai körökben fordulnak elő a *homepage* terminus fogalmi jegyeit hordozva (pl. *szőrflap* 3 találat, *otthonlap* 138 találat, *hálózsem* (többértelmű!) 2070 találat, *ottlap* 7610 találat).⁷

Összességében megállapíthatjuk, hogy a marketingeszótár kivételével mindenhol megadták a *honlapot* a *homepage* magyar megfelelőjeként, ebből pedig egy gyakorlatlan fordító könnyen arra a következtetésre juthat, hogy a két terminus egymással ekvivalens.

Ha összevetésként megnézzük, hogy miként fordítják ezek a szótárak a *website* és a *webpage* terminusokat, a következő megoldásokat találjuk:

2. táblázat. *Website* magyar megfelelői

	Nyomtatott szaknyelvi szótárak	Interneten elérhető szaknyelvi	Köznyelvi
--	--------------------------------	--------------------------------	-----------

⁵ Egyik szótár sem foglalkozik azzal a jelentéssel, amelynek értelmében a *homepage* az internetes böngésző felső menüsorában megjelenő kisházikon megnyomásával letöltendő oldal is lehet. A terminus fordításakor ez a jelentés háttérbe szorult, nem jelenik meg a definíciókban. Külön terminusként került be a magyar nyelvhasználatba *kezdőlap* és *nyitóoldal* formában.

⁶ Az online marketingben központi fogalomnak számítanak a *homepage*, *website* és *webpage* terminusok, ezért került bele ez a szótár is a vizsgáltak körébe.

⁷ 2008. január 15-én letöltve (www.google.hu).

				szótárak			szótár
	A–M inform. ért.	A–M inform.	Sales-Marketing	Inform. ért. szótár	Hálózati kislexikon	Internet ért. kisszótár	A–M nagyszótár
Magyar elnevezés	webhely, webtanya	internetes hely, webhely	honlap	webterület, hálószem (?)	–	webtanya, webhely, webterület, webtelep, információs leőhely, tartalomtár	hálószolgáltatóhely, hálószem

3. táblázat. *Webpage* magyar megfelelői

	Nyomtatott szaknyelvi szótárak			Interneten elérhető szaknyelvi szótárak			Köznyelvi szótár
	A–M Inform. Ért.	A–M Inform.	Sales-Marketing	Inform. Ért. Szótár	Hálózati Kislexikon	Internet Ért. Kisszótár	A–M Nagyszótár
Magyar elnevezés	weboldal, weblap	weboldal	weboldal	–	–	weboldal, honlap	Háló-oldal, web-oldal

Érdekes, hogy a *honlap* elnevezés egyszer a *website* terminus, egyszer pedig a *webpage* terminus magyar megfelelőjeként bukkan fel. A *webpage* esetében viszonylagos egyetértésnek lehetünk tanúi: többnyire *weboldalként* fordítják. A köznyelvi szótárban szereplő *Háló-oldal* valószínűleg az 1998-as kiadási évnek köszönhető, hiszen ma már nem jellemző a használata. A *website* fordítási lehetőségei nagyobb változatosságról árulkodnak, ezek közül a *webhelyet* tartják a legelterjedtebbnek. A helyzet azonban mégsem egyértelmű, hiszen a magyar elnevezések között találjuk a *homepage* fordításaként is javasolt *honlap* és *hálószem* terminusokat.

Felmerül a kérdés, hogy a fogalmi és nyelvi szinten egyaránt jelentkező rendezetlen állapot milyen nyomokat hagyott a köznyelvi és a szakmai nyelvhasználatban, illetve hogy ebből mit tükröznek az egynyelvű értelmező szótárak.

4. A *honlap*, *webhely*, *weblap* és *weboldal* az egynyelvű szótárakban és a nyelvhasználatban

A magyar Wikipédia (www.wikipedia.hu) rendkívüli alapossággal próbál úrrá lenni a káoszban. Egy helyen értelmezi a *honlap*, *webhely*, *weblap* és *weboldal* terminusokat, alapvetően három jelentést különítve el a magyar nyelvi használatuk alapján:

(1) egyetlen fájl

Egy forrás (általában fájl), amely meghatározza a weblap (első és második értelemben vett) alakját, és hipertextet (hiperszöveget) közöl egy formátumát feldolgozni/értelmezni képes szoftvernek (pl. webböngésző), hogy aztán a weblap tartalmát a felhasználónak felfogható formába adja. [...]

A szavak ezen értelmezését használjuk legkevesebb esetben a „hétköznapiokban”. Ha mégis, akkor erre a *weblap* vagy *weboldal* szavak használata az elfogadott és javasolt.

(2) több fájl

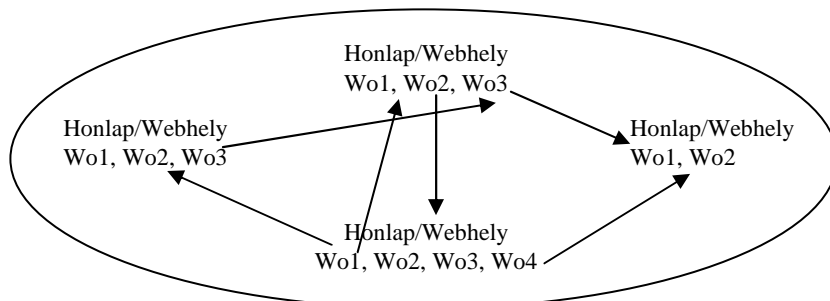
Egy – az első értelemben vett – weblap és a hozzá szorosan kapcsolódó fájlok. [...] A szorosan kapcsolódó fájlok elérési útvonalát mindig tartalmazza a weboldal (1), hogy a kliensszámítógép-weboldalt (2) feldolgozni képes szoftver(ek) külön feldolgozza, és beépítse a weboldalba (1) annak struktúrája szerint. Általában ebben az értelemben a *weblap* vagy *weboldal* szavakat használjuk.

(3) fájlok összessége

Olyan weblapok (1. és 2.) összessége, amelyek szorosan kapcsolódnak egymáshoz. [...] Általában ebben az értelemben a *honlap* vagy a *webhely* szavakat használjuk.

Tehát alapvetően három fogalom lefedésére használjuk a négy elnevezést. Az első fogalom főként informatikusok körében használatos: egy olyan fájl, amely az internetes oldalak arculatáért felelős. A második fogalom tulajdonképpen az angol *webpage* meghatározó jegyeit hordozza, azaz egy adott *website*-ot felépítő oldalakról van szó, amelyek egynél több fájl kapcsolódásából jönnek létre.

A harmadik pedig a *website* terminus meghatározó jegyeit hordozza magában. A magyar terminusok ezen értelmezés szerint a következőképpen ábrázolhatók (Wo = weboldal = weblap):

2. ábra. Honlap, webhely, weboldal (= weblap) a világhálón

A *honlap* és a *webhely* egymás szinonimái ebben az értelmezési keretben, akárcsak a *weboldal* és a *weblap*.

A Magyar értelmező kéziszótár 2003-as kiadása még nem tartalmazta egyik terminust sem, a Tinta Kiadó által 2006-ban megjelentetett Értelmező szótár viszont már tartalmazza a *honlapot* címszóként:

Honlap: azonos elérési út alatt található internetes tájékoztató oldalak összessége, illetve azok kezdőlapja

Szin. (idegen) weboldal, weblap

A *honlap* definíciójából többértelműsége lehet következtetni: az angol *website* fő meghatározó jegyei köszönnek vissza a definíció első feléből (lásd még Wikipédia 3. jelentés), valamint az angol *homepage* kezdőlapként, azaz egy *website* nyitóoldalaként vett jelentése. Szinonimái a *weboldal* és a *weblap*. Ebből következik, hogy a köznyelvben a *webhely* kiszorult ebből a fogalmi hálóból, míg a másik három terminus egymás szinonimáiként használhatók mind a *website*, mind a *homepage* fogalmának magyar elnevezéseként. A szövevényes terminológiai viszonyok mintha durva egyszerűsítésen mentek volna keresztül, hiszen az egyedi jegyek összeolvadásával egymás szinonimái lettek ezek a terminusok. A *webhely* jelentése pedig egyre inkább internetes tárhelyre szűkül.

Könnyen találunk erre bizonyítékot, ha egy kicsit szőrfölünk a világhálón. Az internetes oldalak olykor *Köszöntjük honlapunkon!*, máskor *Üdvözljük weboldalunkon!*, esetleg *Köszönjük, hogy felkereste weblapunkat!* köszöntéssel fogadják a látogatókat. Ha valaki szeretné saját magát vagy a cégét az interneten megjelentetni, akkor több vállalkozás szolgáltatásai közül választhat. Némi anyagi ellenszolgáltatásért cserében elkészítik neki *honlapját/weblapját/weboldalát*, azaz a *website-ját*. Egy újság⁸ egyoldalas hirdetésében mosolygó nőalak közli az olvasóval, hogy „*A férjem megajándékozott egy saját gasztronómiai honlappal*”, a lap alján pedig így szól a szlogen: „*Saját weboldal mindenkinek!*”.

5. Összegzés

Csak látszólag egyszerű feladat a *homepage*, a *website* és a *webpage* terminusok lefordítása magyarra. A fordító ugyanis nehéz helyzetbe kerül, amikor a forrásnyelv és a célnyelv terminológiai rendszere különbözik egymástól a terminológiai és a szemantikai normák eltérései miatt (Fóris 2005: 96). A szótárak sem bizonyulnak megbízható forrásnak, hiszen nem mutatnak egyező álláspontot sem a magyar elnevezések, sem a fogalmi jegyek tekintetében. A megfelelő fordításhoz enciklopédikus tudásra van szükség, azaz mindkét rendszert ismernie kell a fordítónak ahhoz, hogy ki tudja választani a helyes terminusokat (Fóris 2005: 96).

A „káosz” kialakulása többlépcsős folyamat volt. A *homepage* terminus magyarítási törekvéseinél nem foglalkoztak a fogalom lényegi jegyeivel, így a végül meghonosodott *honlap* fogalmának tartalma képlékeny, elnagyolt maradt. Egyes forrásokban még a *homepage* egyik jelentésének fogalmi jegyeit viselte magán, más forrásokban viszont már kibővült jelentéssel szerepelt, a *website* egészét foglalva magába. Időközben felbukkantak más magyar elnevezések is a *homepage*-re, közülük néhány a *website*-ra és a *webpage*-re adott fordítási javaslatok között is megjelent. A rendezetlen viszonyok (szaknyelvben és köznyelvben egyaránt) oda vezettek, hogy mára a köznyelvben szinonimaként használatos a *honlap*, a *weblap* és a *weboldal*, és ez félreértések forrása lehet.

SZAKIRODALOM

- Bódi Zoltán 2004. *A világháló nyelve. Internetezőők és internetes nyelvhasználat a magyar társadalomban*. Gondolat Kiadó, Budapest.
- Fóris Ágota 2005. *Hat terminológiai lecke*. Lexikográfia Kiadó, Pécs.
- Klár János – Kovalszky Miklós 1955. *Műszaki tudományos terminológiánk alakulása és fejlesztésének főbb kérdései*. MTESZ, Budapest.
- Nagy Rózsa 1997. *Ottlap, honlap, s egyebek*. (on-line szakdolgozat) <http://www.lib.jgytft.u-szeged.hu/alknyelv/szakdolgozatok/cimlap.htm> (letöltve: 2008. 01. 15.).
- Szöllősy Éva 2006. Adalékok a számítógép terminus megszilárdulásának történetéhez. In: Fóris Ágota – Pustay János (szerk.): *Utak a terminológiához*. Terminologia Et Corpora – Supplementum Tomus I. Berzsenyi Dániel Főiskola, Szombathely, 160–80.
- Tölgyesi János 1999. A számítógéppel és az internettel kapcsolatos fogalmak útja a köznyelv felé. In: Glatz Ferenc (szerk.): *Magyar nyelv az informatika korában*. MTA, Budapest, 143–54.

⁸ Story Magazin, 2008/2.

FORRÁSOK

- Eöry Vilma (szerk.) 2006. *Értelmező szótár*. Tinta Könyvkiadó, Budapest.
- Ila László (szerk.) *Angol–magyar informatikai értelmező szótár magyar angol szószedettel*. 2004. Panem Könyvkiadó, Budapest.
- Iványi Antal (szerk.) 2006. *Angol–magyar informatikai szótár*. Tinta Könyvkiadó, Budapest.
- Laczkó L. Balázs – Zsom László 2004. *Sales&Marketing Szakszótár* (Angol–Magyar–Angol. KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest.
- Ország László – Magay Tamás 1998. *Angol–magyar nagyszótár*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Pusztai Ferenc (szerk.) 2003. *Magyar értelmező kéziszótár*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

INTERNETES FORRÁSOK

Google-kereső.

Informatikai értelmező szótár

http://www.titoktan.hu/_raktar/biztonsag/InformatikaiErtelmezoSzotar.htm

(letöltve: 2008.01.15.)

Internet értelmező kisszótár

<http://users.bart.nl/users/nickl/mikrosz.html> (letöltve: 2008. 01. 15.).

Kovács László (1995) Ottlap vagy Honlap. http://dsd.sztaki.hu/people/laszlo_kovacs/homepage/hu (letöltve: 2008. 01. 15.).

Magyar Honlap <http://www.fsz.bme.hu/hungary/>

Vincze Tamás – Vajda János: Hálózati kislexikon. <http://www.kfki.hu/chemonet/hun/olvaso/lexikon/> (letöltve: 2008. 01. 15.).

Wikipédia

Angol: www.wikipedia.com

Magyar: www.wikipedia.hu

Háhn Judit

Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar Gazdaságmódszertani Intézet
Szakfordító és Terminológia Tanszék